

Styremøte i Finnmarkssykehuset HF

Dato:	18.09.2024
Saksansvarlig:	Rune Mauno, konstituert økonomisjef
Saksbehandler:	Rune Mauno
Møtedato:	25. september 2024
Saksnr i Elements:	2024/3040

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
74/24	25.09.2024	Styret i Finnmarkssykehuset HF

Bærekraftsanalyse Finnmarkssykehuset HF 2024-2032

Ingress

Saken er en analyse av den økonomiske utviklingen i foretaket for perioden 2024-2032, foretakets omstillingsbehov, bærekraft, økonomisk risiko og innspill til økonomiske langtidsplan 2024-2028 til Helse Nord RHF, inkludert rullering av investeringsplan 2024-2032.

Styret i Finnmarkssykehuset HF inviteres til å fatte følgende vedtak:

- Styret i Finnmarkssykehuset HF tar bærekraftsanalysen for 2024-2032 til etterretning.
- Styret ber administrerende direktør oversende innspill til økonomisk langtidsplan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan 2025-2032 til Helse Nord RHF med de innspill som kom i møte.

Ole Hope
Administrerende direktør

Vedlegg:

- Bærekraftsanalyse Finnmarkssykehuset HF 024-2032

Formål/Sammendrag

Formålet med saken er å vise Finnmarkssykehuset HF sin økonomiske bærekraft basert på kjente faktorer i perioden 2024 – 2032, samt komme med innspill til økonomisk langtidspan 2025-2028, inkludert rullering av investeringsplan 2024-2032.

Bærekraftsanalysen viser at Finnmarkssykehuset HF har en negativ prognose for 2024. Uløst omstillingsutfordring i 2024 er -140 MNOK.

Bakgrunn

Prognosen for 2024 viser at Finnmarkssykehuset HF vil levere et negativt resultat på -140 MNOK. Dette er knyttet til manglende effekt av tiltaksplanene og negativt resultatavvik pr. august på -90,1 MNOK.

Bærekraftanalysen baserer seg på prognose. Det vurderes som høy risiko knyttet til gjennomføring av den ordinære tiltaksplanen på i overkant av 140 MNOK, da beregnet effekt pr. august er på 21,3 MNOK.

Saksvurdering/analyse

Bærekraftsanalysen 2024-2032 viser at foretaket vil få en uløst omstilling fra 2025-2032 på bakgrunn av at klinikkene ikke evner å gjennomføres planlagte effektiviseringstiltak i driften. Det ligger en utfordring som er knyttet til et stort overforbruk i sykehusene samt for en del av felleskostnadene, og dette rekker ikke løses innen utgangen av 2024. Opprinnelig tiltaksplan var i overkant av 140 MNOK med et overskuddskrav på 10 MNOK. I tillegg er det ikke avklart om det vil påløpe renter og avskrivninger knyttet til nye Hammerfest sykehus i løpet av 2024.

Likviditeten er anstrengt og foretaket er avhengig av å overholde budsjettene for fremtidig bærekraft, noe som ikke er tilfellet pr. august. Nye Hammerfest sykehus er tilnærmet ferdigstilt og innenfor rammen av P50, noe som hjelper på likviditetsprognosen.

Det jobbes kontinuerlig med å stimulere tiltaksarbeidet i Finnmarkssykehuset HF. Hovedfokuset er å eliminere innleie fra byrå, noe foretaket ser effekter av. Det har ikke gitt effekter av bemanningsrelaterte tiltak med påfølgende kostnadsreduksjoner. Tiltak knyttet til økning av aktivitet gir ikke ønsket effekt.

Det jobbes med å se på effektiviseringsgevinst av samlokalisering i nytt sykehus. Det er en forventning om at samlokalisering skal gi økonomisk gevinst for alle parter, Hammerfest kommune, UiT, Sano og Finnmarkssykehuset HF knyttet til FDV-kostnader. Disse effektene er ikke tatt inn i foretakets gevinstrealiseringsplaner enda. Gevinstrealiseringsplanen for nye Hammerfest sykehus når klinikken er flyttet inn ligger i bærekraftsanalysen med 38 MNOK gjeldende fra 2025.

Konsekvenser for samisk språk, kultur og tjenestetilbud

Bærekraftsanalysen har ikke konsekvenser for samisk språk og kultur.

Risikovurdering

Risikoen knyttet til bærekraftsanalysen og gjennomføring av tiltak er vurdert som høy rundt kjernevirksomheten. Tiltaksplanene ble utarbeidet for 2024 med en tiltaksportefølje på i overkant 140 MNOK. Pr. august har helseforetaket et akkumulert negativt resultatavvik på 90,1 MNOK. Helseforetaket har ikke lyktes med å realisere tiltaksporteføljen. Hovedfokuset nå er å fortsatt redusere innleie fra byrå, bemanningsrelaterte tiltak med påfølgende kostnadsreduksjoner, og tiltak relatert til økning av aktivitet for å kunne redusere ventelistene. Prognosen for 2024 er et negativt resultatavvik på -140 MNOK, og opprinnelig tiltaksplan på i overkant av 140 MNOK vil dermed ikke gjennomføres som planlagt i årets siste fire måneder.

Finnmarkssykehuset HF har reelt sett ikke startet med nødvendig omstillingen pr. august 2024. Det jobbes nå med en større omstilling, som søker å bringe foretaket i økonomisk balanse med bærekraftig organisering for fremtiden. Nødvendig omstilling er det mest sentrale for å legge til rette for økonomisk bærekraft fremover.

På bakgrunn av dette er ikke budsjettprosessen kommet ordentlig i gang, og det er derfor ikke utarbeidet nye tiltak relatert til høstens budsjettarbeid.

Budsjett/finansiering

Ikke aktuelt.

Medbestemmelse og brukermedvirkning

Denne saken er drøftet i informasjons- og drøftingsmøtet 16. september 2024, og behandlet i FAMU samme dag. Det fremkom spørsmål i saken. Saken har ikke blitt endret som følge av dette.

Direktørens vurdering

Den økonomiske prognosen for foretaket viser en negativ utvikling. Det er høy usikkerhet knyttet til prognosene i underliggende drift. Gjennomføringen av tiltaksplanene har hittil ikke planlagt effekt.

Administrerende direktør vurderer at det er behov for å sette i verk andre tiltak enn de som var planlagt, da disse har vist seg å ha dårlig effekt. Det vil derfor være viktig å strukturere arbeidet knyttet til å redusere overforbruk på lønn og ubudsjetterte stillinger, eliminere innleie fra byrå, og se på oppgave- og funksjonsfordelingen i foretaket for å øke gjennomføringskraften. Tiltaksgjennomføring knyttet til nedtak av variable månedsverk er for svak, samt at det fortsatt jobbes med å eliminere innleie fra byrå så snart mulig. Klinikene følges enda tettere opp enn tidligere, og det er i september 2024 startet en omstillingsprosess som skal dimensjonere Finnmarkssykehuset HF basert på økonomisk balanse.

Bærekraftsanalyse

Finnmarkssykehuset HF

Økonomisk langtidsplan 2024-2032, inkludert rullering av investeringsplan

1	BAKGRUNN	3
2	PLANLAGTE ØKONOMISKE INVESTERINGER I PERIODEN 2024–2032	3
3	FORUTSETNINGER I BÆREKRAFTSANALYSEN SEPTEMBER 2024	4
	3.1 Resultatkrav	4
	3.2 Resultatprognose 2024	5
	3.3 Oppdatering av analysen siden styrebehandling i april 2024	5
4	<i>OMSTILLINGSUTFORDRING 2024</i>	5
	4.1 Strategier for å få foretaket i økonomisk balanse	6
5	BÆREKRAFTSANALYSE 2024-2032	7
6	INVESTERINGSKOSTNAD P(50)	7

1 Bakgrunn

Finnmarkssykehuset HF har oppdatert den økonomiske bærekraftsanalysen med endringer i rammebetingelsene som er gitt av Helse Nord RHF i forhold til budsjettbrev 2 – 2024, samt på bakgrunn av resultat pr. august 2024. Analysen gir en prognose på den økonomiske utviklingen i foretaket, herunder resultatutviklingen, investeringsplaner samt likviditets- og kapitalbehov.

Bærekraftsanalysen er utarbeidet på bakgrunn av estimater og inneholder betydelig risiko. Bærekraftsanalysen tar ikke høyde for eventuelle tildelinger i statsbudsjettet. Oppdatert bærekraftsanalyse for perioden 2024-2032 behandles av styret i Finnmarkssykehuset HF 25.september 2024.

2 Planlagte økonomiske investeringer i perioden 2024–2032

Finnmarkssykehuset HF legger til grunn investeringene som ligger i Helse Nord sin økonomiske langtidsplan inkludert rullering av investeringsplan, jfr. Styresak 90-2024 Økonomisk langtidsplan 2025-2028 – inkl. rullering av investeringsplan 2025-2032.

Tall i hele tusen

Investeringsplan totale rammer inkl. prisstigning til ferdigstillelse og byggelånsrenter	tidligere år	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2031 år	Sum totalt inkl.tidligere
Helikopterlandingsplass Kirkenes	1 122	34 000	125 628								160 750
Nye Hammerfest sykehus inkl. UiT	2 180 431	268 686	86 883								2 536 000
Nye Hammerfest helikopterlandingsplass	4 609	5 302	108 689								118 600
Til Hf styrets disp		45 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	
Sum		352 988	371 200	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000	

Investeringene for byggeprosjektene nåværende P50 ligger i denne investeringsplanen.

P50-estimatet er styringsramme (referanseestimat) og har 50 % sannsynlighet for å unngå overskridelse.

P85-estimatet er en øvre kostnadsramme og inkluderer en post for uforutsette kostnader.

Det er prosjektkostnad inntil P(50) som legges til Finnmarkssykehuset HF sine rammer, mens rammer opptil P(85) legges sentralt og kan bare utløses etter eksplisitt dialog med Helse Nord RHF.

Nye Hammerfest sykehus

Rammen til nye Hammerfest sykehus er satt til 2,536 MRD gjeldende P(50) inkl. arealer til UiT. Byggeprosjektet er ferdig og innenfor rammen på prosjektkostnad P(50), noe som også er premisset i bærekraftsanalysen. Derfor legges ikke prosjektet inn i bærekraftsanalysen med den øvre rammen på 2,757 MRD (P85) som er kravet.

Helikopterlandingsplass Kirkenes sykehus

Helikopterlandingsplass ved Kirkenes sykehus, styringsramme på 160,8 MNOK. Ligger inne med P(50), hvor 70 % av kostnadene dekkes med investeringstilskudd og resten med egenfinansiering.

Helikopterlandingsplass Hammerfest sykehus

Helikopterlandingsplass ved nye Hammerfest sykehus, styringsramme 118,6 MNOK. Ligger inne med P(50), og dekkes med investeringstilskudd.

Til HF styrets disp.

Langsiktig investeringsbehov 2024-2032	Restramme									
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
KLP	(2 000)	9 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Ambulanser	3 265	12 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
MTU (inkludert 2 mill. i brekkasje)	13 400	8 000	4 460	2 100	12 100	2 050	11 550	1 550	12 000	2 000
Bilddiagnostikk		6 300	17 700	17 000	1 500	34 000	1 500	19 100		19 000
Bygningsmessige utbedringer	14 200	7 000	50 273	32 643	12 600	12 600	12 600	12 600	12 600	12 000
Oppgradering ambulansestasjoner	3 000	3 000	3 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Avsetning til nyamb.stasjon i Hammerfest	9 000	3 000	3 000	3 000						
Avsetning til større investeringer, røntgen, CT, MR	2 000	2 000	2 000		2 000		2 000		2 000	
Sum	42 865	50 300	96 433	75 743	49 200	69 650	48 650	54 250	47 600	54 000
Årlige rammer økonomisk langtidsplan		45 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	45 000	45 000	45 000

De årlige rammene til styrets disposisjon er i størrelsen 45-50 MNOK pr. år.

Det reelle behovet er usikkert, men det er sannsynlig at de årlige rammene vil være for lave. Foretakets stadige budsjettunderskudd svekker likviditeten, og dette setter begrensninger for hva foretaket vil være i stand til å iverksette fremtidige investeringer.

3 Forutsetninger i bærekraftsanalysen september 2024

Analysen er basert på estimater for den økonomiske utviklingen i foretaket, og inneholder derfor betydelig risiko.

Forutsetningene i den økonomiske bærekraftsanalysen er beskrevet i budsjettbrev 2 2024 fra Helse Nord RHF. De viktigste økonomiske planpremissene for analysen er følgende:

- Resultatkrav 2024 +10 MNOK
- Resultatkrav fra og med 2025 +5 MNOK
- Investeringsramme nye Hammerfest sykehus P(50) er 2,536 MRD. (Investeringsramme P(85) er 2,757 MRD)
- Lånerente 3,5% (ved flytende)
- Innskuddsrente 2,5 %
- Renter driftskreditt 2,7%
- Langsiktig investeringsplan for Finnmarkssykehuset HF 2024 – 2032.

3.1 Resultatkrav

Under vises resultatkrav for perioden 2024 til 2032.

Overskuddskrav	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Resultatkrav fra Helse Nord (Styresak 87-2023)	10	5	5	5	5	5	5	5	5
Resultatkrav FIN HF styresak 100/2023	10	5	5	5	5	5	5	5	5

3.2 Resultatprognose 2024

Styret i Finnmarkssykehuset HF vedtok i styresak [100/2023 Budsjett 2024](#) en samlet omstillingsutfordring på 180 MNOK. Resultatkravet er i tillegg på +10 MNOK. Vedtatt risikojustert omstillingsbehov ble på i overkant av 140 MNOK for 2024.

Tiltaksplanene ble utarbeidet for 2024 med en tiltaksportefølje på i overkant 140 MNOK. Pr. august har helseforetaket et akkumulert negativt resultatavvik på -90 MNOK, som er en økning på -61 MNOK siden pr. mars.

Helseforetaket har ikke evnet å realisere den planlagte tiltaksporteføljen, og beregnet effekt av tiltakene pr. august er på 21,3 MNOK, men likevel er resultatavviket på -90 MNOK.

Hovedfokuset nå er å fortsette å redusere innleie fra byrå, bemanningsrelaterte tiltak med påfølgende kostnadsreduksjoner, og tiltak relatert til økning av aktivitet for å redusere ventelistene.

Foretaket jobber også med en omfattende omstillingsplan som ikke bare vil ha som mål å bringe foretakets økonomi i balanse, men også å dimensjonere foretaket til en mere bærekraftig struktur for fremtiden.

Prognosen for utgangen av 2024 vurderes som høyst usikker, og er satt til et resultatavvik på -140 MNOK. Midler som er bevilget i revidert nasjonalbudsjett (RNB) vil kunne bidra til å redusere prognosen for resultatavviket, men i hvor stor grad disse vil kunne bidra til å bremse den negative framskrivningen for utgangen av 2024 er usikkert. Følgende ligger oppsummert til grunn for prognose 2024:

- Opprinnelige tiltaksplaner på i overkant 140 MNOK vil i begrenset grad gjennomføres i årets siste tertial.
- Negativt avvik pr. august på -90, og en forenklet fremskrivning ut året tilsier en resultatprognose med negativt resultatavvik på -140 MNOK for 2024.
- Risiko for at deler av tiltaksplanen i lav grad gjennomføres i siste tertial er høy, og prognosen forventer begrensede kostnadsreduksjoner i foretaket de resterende måneder av året.

3.3 Oppdatering av analysen siden styrebehandling i april 2024

- Styrking rekruttering og stabilisering 28 MNOK
- Styrking klinikk Alta 15 MNOK
- Styrking pensjonskostnader 11,1 MNOK

4 Omstillingsutfordring 2024

Foretaket har pr. august 2024 en negativ resultatprognose på -140 MNOK ved utgangen av 2024. Klinikkenes tiltaksplaner har ikke hatt ønsket effekt pr. august, og den reelle

omstillingen i foretaket har i realiteten ikke startet. Foretaksledelsen har igangsatt en omfattende omstilling i foretaket som vil pågå utover høsten 2024. Likviditetsprognosen viser at foretaket har en betydelig likviditetsutfordring fremover etter flere år med negativt resultat, som har resultert i høy belastning på likviditeten gjennom økt bruk av kassakreditt.

4.1 Strategier for å få foretaket i økonomisk balanse

Det er igangsatt en omfattende jobb med omstilling av foretaket i samråd med ansatte, tillitsvalgte, verneombud og ledere. Hvordan foretaket skal komme i økonomisk balanse og dimensjonere foretaket på en bærekraftig måte for fremtiden er ikke bestemt på nåværende tidspunkt. Budsjettarbeidet for 2025 vil baseres på arbeidet med omstillingen. Momenter som vil være relevante i denne sammenhengen er som følger:

- ✓ Tilpasse bemanningsplaner etter sengetall basert på relevant pleiefaktor
- ✓ Jobbglidning mellom yrkesgruppene
- ✓ Innleie fra byrå skal reduseres til et minimum gjennom effektiv bruk av spesialister på tvers. Godkjenningsordning av innleie videreføres
- ✓ Stillinger uten budsjettdekning vurderes
- ✓ Bruk av overtid og vikarer reduseres
- ✓ Arbeidsplaner for leger skal legges i GAT
- ✓ Langtidsplanlegging systematiseres og implementeres for alle legeavdelinger i tråd med prosjektet *Godt planlagt*
- ✓ Utnytte ledig kapasitet i foretaket
- ✓ Øke aktiviteten og redusere ventelister og fristbrudd
- ✓ Større omstilling for å dimensjonere foretaket i forhold til pasientgrunnlag

I denne bærekraftsanalysen er ikke videre tiltak for 2024 gjennomarbeidet eller nye tiltak for 2025 utarbeidet. Det vil nå legges til rette for en større foretaksovergripende omstilling for å bringe foretaket i økonomisk balanse med en bærekraftig organisering. I bærekraftsanalysen er omstillingsutfordringen beregnet til 140 MNOK ved inngangen til 2025, og prognosen for 2025 angir en ytterligere omstillingsutfordring på 46 MNOK. Dette er imidlertid høyst usikkert all den tid arbeidet med omstilling ikke er avklart på nåværende tidspunkt. Potensielt sett er omstillingsutfordringen for 2025 på 186 MNOK. Det foreligger også usikkerhet ift om gevinstrealiseringskravet for nye Hammerfest sykehus på 38 MNOK lar seg gjennomføre, noe som i verste fall kan bety en omstillingsutfordring på i overkant av 200 MNOK. Det er imidlertid viktig å påpeke at dette er en prognose som innebærer stor risiko for treffsikkerhet. Forbruk av kassakreditt er også en utfordring som må løses, og det ønskes å komme i en posisjon hvor nedbetalingen av denne kan startes.

5 Bærekraftsanalyse 2024-2032

Bærekraftsanalysen viser at omstillingsbehovet er betydelig og økende fremover.

Fra 2025 følger avskrivninger (115 MNOK) og rentekostnader (79 MNOK) for nye Hammerfest sykehus, men økt kapitalkompensasjon på 50 MNOK samt gevinstrealiseringen på 38 MNOK skal bidra til dekning for dette.

Overskuddskravet reduseres fra 10 MNOK i 2024 til 5 MNOK i 2025 og videre fremover. Prognosen for uløst omstilling i 2024 er -140 MNOK basert på framskrivningen av resultatavvik, og som vil bety inngangsfarten for videre omstilling for 2025.

Foretaket vil budsjettere i balanse for 2025, men det er ikke grunn til å tro at budsjettbalanse vil overholdes gitt omstillingene som skal gjennomføres.

I verste fall kan det påløpe resultatavvik i 2025 på i underkant av 100 MNOK, men det er i foretakets intensjon å gjøre det som kan gjøres for å unngå dette.

Bærekraftsanalyse FIN HF (mill kr)	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Basisramme	2180	2245	2253	2262	2262	2262	2262	2262	2262
Budsjetterte driftsinntekter 2024	726	726	726	726	726	726	726	726	726
Økte leieinntekter SANO, UIT (NHS)		16	16	16	16	16	16	16	16
Sum driftsinntekter	2 905	2 987	2 995	3 003	3 003	3 003	3 003	3 003	3 003
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	2 674	2 701	2 727	2 716	2 724	2 724	2 724	2 724	2 724
Avskrivninger åpningsbalansen pr. 1.1.2024	129,7	101,1	97,7	92,8	89,9	86,5	76,1	73,0	70,0
Avskrivninger nye prosjekter (inkl.nye Hammerfest) avskrivning utstyr gammelt sykehus	13,4	122,4	128,7	134,3	138,6	144,6	143,7	147,3	147,9
Sum avskrivninger	153	223	226	227	228	231	220	220	218
Budsjetterte renter	68	142	139	135	130	125	119	114	100
Netto rente	68	142	139	135	130	125	119	114	100
Totale kostnader	2 895	3 066	3 093	3 078	3 082	3 080	3 063	3 058	3 042
Prognose, avvik fra budsjett år	-140	-140	-140	-140	-140	-140	-140	-140	-140
Økonomisk Resultat	-130	-220	-238	-214	-219	-216	-200	-195	-179
Vedtatt resultatkrav	10	5	5	5	5	5	5	5	5
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-140	-225	-243	-219	-224	-221	-205	-200	-184
Tiltaksplan									
Tiltaksplan risikovektet (141 MNOK 2024)	0	141	141	141	141	141	141	141	141
NHS gevinstplan redusert budsjett 2025		38	38	38	38	38	38	38	38
Sum effekter tiltaksplan	0	179	179	179	179	179	179	179	179
Uløst omstilling	-140	-46	-64	-40	-45	-42	-26	-21	-5

6 Investeringskostnad P(50)

Finnmarkssykehuset HF har hatt som mål å gjennomføre prosjektet nye Hammerfest sykehus innenfor styringsrammen på 2,536 MRD, noe som foretaket har overholdt.

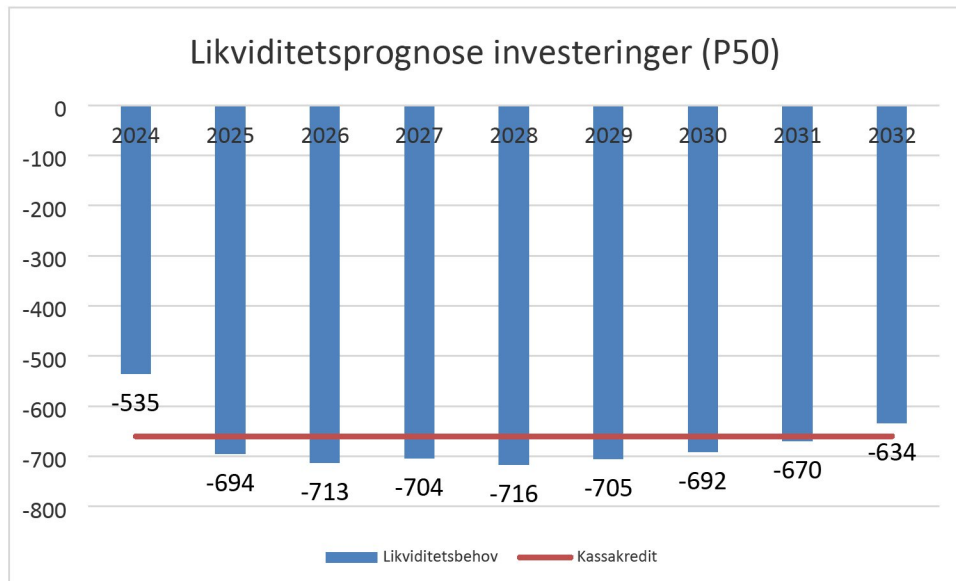
Foretaket har en driftskreditt på 660 mill.

I Likviditetsprognosen er dagens utfordring lagt til grunn, uten at det er lagt inn tiltak utover de 140 som nå foreligger i tiltaksplanen.

Følgende forutsetning er lagt til grunn for likviditetsprognosen:

- Inngangsfart til 2025 på – 140 MNOK
- Tiltaksplanen gjennomføres i begrenset grad
- Gevinstrealisering nye Hammerfest sykehus 38 MNOK fra 2025
- Låneopptak i 2024 på 754 MNOK.
- Salg av gamle Hammerfest sykehus 60 MNOK
- Driftskreditt 660 MNOK

Finnmarkssykehuset HF har de senere årene investert betydelig i ny bygningsmasse i Kirkenes og Hammerfest, samt bygningsmessige tilpasninger i Karasjok og Alta. På bakgrunn av disse investeringene vil Finnmarkssykehuset HF i årene fremover få en betydelig belastning i form av renter og avdrag på byggene. Videre vil høye avskrivninger belaste driftsbudsjettet. Fremtidig vedlikehold av ny bygningsmasse forutsetter at man har tilgjengelige midler til løpende og periodisk vedlikehold.

Likviditetsbehovet øker fremover, og prognosen tilsier nærmere 700 MNOK i 2025 og i overkant av 700 MNOK i 2026. Men basert på at nye Hammerfest sykehus er innenfor P(50), vil dette avlaste likviditetsutfordringen betydelig. På grunn av likviditeten har Finnmarkssykehuset redusert investeringstakten på bygg, utstyr og teknisk infrastruktur. Dette er på sikt ikke bærekraftig. Det vil likevel være behov for nødvendige investeringer, selv om foretaket må iverksette tiltak når likviditeten er anstrengt.